

Viranhaltijapäätös
Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymä
Ympäristönsuojelu
Vapaudenkatu 8 B (III-kerros)
98100 Kemijärvi

7.7.2021

Y/18/2021

PÄÄTÖS MAA-AINESLAIN 4 §:N MUKAISESTA MAA-AINESTEN OTTAMISLUPAHAKEMUKSESTA, JOKISELKÄ SAVUKOSKI

HAKEMUS

Luvan hakija

Hakija:	Metsähallitus Metsätalous Oy
Yhteyshenkilö:	Eric Raunio
Osoite:	Hallituskatu 10, 98100 Kemijärvi
Puhelinnumero:	+358 (0)40 6746 981
Sähköposti:	eric.raunio@metsa.fi

Hakemus ja ottamissuunnitelma

Kiinteistötiedot ja ottamisalueen sijainti

Kunta:	Savukoski
Maanomistaja:	Suomen valtio
Kiinteistö ja alue, jota päätös koskee:	VALTIONMAA VI 742-893-15-1 Jokiselän moreeni- ja kallioalue

Metsähallitus Metsätalous Oy hakee maa-ainesten ottamislupaa Jokiselkä moreeni- ja kallioalueelle. Hankealue sijaitsee Savukosken kunnassa. Savukosken keskustasta noin 18 km kaakkoon, Nousun kylästä noin 8,6 km länteen. Jokiselän moreeni- ja kallioalue on kokonaan valtion omistamalla ja Metsätalous Oy:n hallinnoimalla maalla. Lupaa haetaan uudelle ottamistoiminnalle.

Lupaa haetaan 10 vuoden ajalle. Toimija hakee lupaa ottamisen aloittamiseen ennen päätöksen lainvoimaisuutta.

Alueen nykytila

Alue on talousmetsäaluetta, kasvillisuusluokka on kuivahko kangas. Alueella on mäntymetsä, humuskerrosta on noin 10 senttimetriä. Paikalla on suoritettu maaperätutkimuksia koekuoppien avulla laadun, määrän, sekä pohjaveden tason selvittämiseksi. Alueelle johtaa jo olemassa oleva metsäautotie. Alue on Itä-Lapin maakuntakaavassa merkinnällä M (Maa- ja metsätalousvaltainen alue). Lähin vesistö on lähde, joka sijaitsee noin 1 km ottoalueesta pohjoiseen.

Luonnonolosuhteet ja maankäyttö

Jokiselkä moreeni- ja kallioalue sijaitsee Savukosken kunnasta noin 18 km kaakkoon. Ottoalue sijoittuu Kuoskuvaaran kaakkoispuolelle uuden metsäautotien varteen. Pohjavettä ei ole havaittu maaperätutkimuksissa. Alueella ei ole Metsähallituksen tietojen mukaan luonto- tai suojelukohteita, joihin ottamistoiminta

vaikuttaisi. Lähin asunto tai loma-asunto sijaitsee Kuoskun kylässä, noin 6,2 km päässä ottoalueesta pohjoisluoteeseen. Lähin yksityispaikasta on noin 550 m etäisyydellä ottoalueesta itään. Lähin suojelualue on Sieriäisten luonnonsuojelualue noin 3,6 km päässä ottoalueesta koilliseen. Alueella ei ole tiedossa rajoituksia tai toimenpidekieltoja, jotka voisivat olla maa-ainesoton esteenä.

Suunnitellut ottamistoimenpiteet

Suunniteltu maa-ainesmateriaalin ottaminen on esitetty suunnitelmapiiirustuksissa. Suunniteltu ottotaso on + 235.000 m N2000 ja ottamissyvyys n. 1-17 m. Maa-aineslupaa haetaan tälle noin 18600 m² alueelle ja 45 000 m³ ottomäärälle 10 vuodeksi. Maa-ainesmateriaali on moreenia ja kalliota.

Suunnittelun pohjana on käytetty Maanmittauslaitoksen maastotietokannan 2m korkeusmalliaineistoa, sekä Trimble R10 GPS:llä tehtyä maastonpintamallia.

Alueen koordinaatit ovat ETRS-TM35FIN koordinaatistossa ja N2000 –korkeusjärjestelmässä. Ottoalueen kulmat on merkitty maastoon puupaaluilla, jotka on merkitty punaisella maalilla, lisäksi maastoon on merkitty kaksi kappaletta kiintopisteitä, jotka on myös merkitty punaisella maalilla.

Ottoalueen kulmien koordinaatit ovat:

P1. X= 7451226.490	Y= 562620.311	Z= 235.779
P2. X= 7451023.446	Y= 562786.328	Z= 235.318
P3. X= 7451016.172	Y= 562661.915	Z= 252.577
P4. X= 7451075.317	Y= 562607.539	Z= 251.045
P5. X= 7451185.184	Y= 562605.511	Z= 242.384

Ottoalueen kiintopisteiden koordinaatit ovat:

Kp1. X= 7451238.409	Y= 562554.947	Z= 240.497
Kp2. X= 7451209.591	Y= 562543.340	Z= 242.902

Alueen sijainti on esitetty ottosuunnitelman yleiskartassa.

Alueelta saatava materiaali on kallioulouhe ja moreeni, jota tullaan käyttämään alueen metsäautoteiden rakennusmateriaalina ja niiden ylläpitämiseen.

Alue on hakattu, joten aluksi orgaaniset pintakerrokset poistetaan. Poistetut pintamaat läjitetään perusmaan päälle etenemissuunnassa ja ottotoiminnan edetessä ne kuljetetaan piirustuksissa esitetylle alueelle.

Ottotoiminta tapahtuu kaivamalla moreenimaaperää ja louhimalla kalliota. Ottotoiminta etenee mahdollisimman järjestelmällisesti.

Luonnon moreeni ja jalostamaton louhe voi olla sellaisenaan käyttökelpoista, mutta maamateriaaleja jalostetaan lajittelemalla, murskaamalla tai seulomalla toiminta-alueella ottamisen yhteydessä. Mahdollinen moreenin ja louheen varastointi tapahtuu ottoalueen koillispuolella olevalla varastointialueella. Maamateriaalista isot kivet käytetään varastoalan tasaamiseen pengertämällä tai ne voidaan jalostaa jatkokäyttöön kuljettamalla ne pois ottamisalueelta tai jättää ne maisemoinnin käyttöön.

Turvallisuus- ja liikennejärjestelyt

Ottoalueen kulmat merkitään maastoon paaluilla näkyvästi. Ensimmäisen louhinnan jälkeen ottamisenrajoja pitkin kulkemaan asennetaan metallinen verkkoaita. Pintamaakasoja voidaan sijoittaa ottamiskohtan reunoille suojavalliksi. Materiaalioton lopulliset luiskat tehdään jyrkkyyteen 1:3 tai loivemmat. Ne tehdään lopuksi maisemoinnin yhteydessä porraslouhimalla ja luiskaamalla maa-aineksella, kivillä, sekä pintamailla luonnonmukaisesti. Maa-ainesten oton aikana noudatetaan yleisiä työturvallisuusohjeita- ja määräyksiä.

Materiaalin siirtoja varten käytetään nykyisiä metsätieyhteyksiä. Työaikaiset liikennejärjestelyt toiminta-alueella ja metsäautoteillä tullaan järjestämään turvallisesti ja mahdollisimman jouhevasti.

Arvio toiminnan vaikutuksista ympäristöön

Suunniteltu toiminta aiheuttaa muutoksia itse ottamisalueelle, mutta toiminta ei tule näkymään kaukomaisemassa. Ottaminen suoritetaan niin, että vaikutukset luontoon ja maisemakuvaan on mahdollisimman vähäinen ja alue maisemoidaan ottotoiminnan lopuksi. Alueen läheisyydessä ei ole pysyvää asutusta, joka voisi häiriintyä ottotoiminnan vuoksi. Ottoalueen vaikutusalueella ei ole tiedossa olevia suojelualueita. Metsähallituksen tietokantojen mukaan ottamisen toiminta-alueella ei ole tavattu erityisiä suojeltavia kasvi- tai eläinlajeja, joiden elinympäristön säilyminen vaarantuisi ottotoiminnan johdosta.

Toimet ympäristövaikutusten vähentämiseksi

Toiminta-alueella noudatetaan valvovan viranomaisen ohjeita ja määräyksiä. Alueen ottotoiminnassa noudatetaan myös Metsähallituksen ohjeistusta alueen käytön osalta. Ottamistoiminta tapahtuu kaivamalla ja louhimalla maamateriaalia. Hakkuutähteet ja kannot kasataan ottoalueen ulkopuolelle ja joko varastoidaan sinne tai kuljetetaan myöhemmin muualle jatkokäyttöön. Pintamaat kuoritaan ottotoiminnan edetessä pois ja sitä voidaan läjittää ottoalueen reunoille turvavalliksi. Lopuksi se käytetään montun luiskien ja alueen maisemointiin ja kasvualustaksi.

Ottotoiminnassa käytetyt koneet ovat, porakalusto kallion louhimiseksi, kaivinkone rammerointiin, sekä maa-aineksen irrottamiseen ja lastaukseen, pyörökuormaaja materiaalin ottamiseen, siirtämiseen ja lastaamiseen, mobiilimurskauslaitos materiaalin jalostamiseen sekä kuorma-autoja maamateriaalin siirtelyyn ja poiskuljetukseen. Lupa-alueella työskentelevien koneiden kuntoa seurataan niin, että mahdolliset vuodot havaitaan ja korjataan välittömästi. Meluhaitta tulee olemaan normaalia, mutta alueen läheisyydessä ei ole pysyvää asutusta, joka voisi häiriintyä ottotoiminnan vuoksi. Polttoaineita ei varastoida pidempiaikaisesti suunnitellulla toiminta-alueella.

Maisemointi ja alueen jälkikäyttö

Maamateriaalin ottamisen jälkeen alue jää metsätalouskäyttöön. Alueen jälkihoitotöinä luiskat muotoillaan kaltevuuteen 1:3 ympäröivän maaston mukaan. Isoja kiviä voidaan käyttää luiskaamisen lisäksi myös kasoina tai alueina alueen monimuotoisuuden lisäämiseen. Pintamaita käytetään myös muotoiluun ja kasvualustana siten, että lopputuloksena on luonteva ja moni-ilmeinen maasto. Jälkihoitotöitä voidaan tehdä myös vaihteittain ottotoiminnan edetessä. Jälkihoitona ei kuitenkaan tehdä erillisiä multauksia tai istutuksia, vaan pintamaita pyritään käyttämään kasvualustana. Luonnollinen metsäroskaantuminen, ruohottuminen ja siemennys annetaan tapahtua ajan kanssa. Ympäröivä metsä siementää alueen tehokkaasti. Lopullisesta metsittämisestä vastaa maanomistaja, mikäli alue ei metsity luonnollisesti.

Kaivannaisjätteiden jätehuolto

Kaivannaisjätteen laji	Arvio kaivannaisjätteen kokonaismäärästä (m ³ -ktr)	Kaivannaisjätteen hyödyntäminen ja käsittely
Pintamaa	1800	Käytetään ottamisalueen suojarakenteisiin, jälkihoitoon ja maisemointiin
Seulontakivet ja lohkaaret	500	Käytetään ottamisalueen suojarakenteisiin, jälkihoitoon ja maisemointiin

ASIAN KÄSITTELY

Asian vireilletulo

Lupahakemus on tullut vireille 4.3.2021 (Y/18/2021).

Kuuleminen

Hakemuksen vireillä olosta on kuulutettu Savukosken kunnan ja Koillis-Lapin ympäristöterveydenhuollon (kunnan ympäristönsuojeluviranomainen) verkkosivuilla 24.3.2021 -26.4.2021. Asiakirjat ovat olleet nähtävillä Koillis-Lapin ympäristöterveydenhuollon verkkosivuilla kuulutusaikana.

Asianosaisina on kuultu Sallan paliskuntaa ja 0,5 kilometrin päässä sijaitsevan naapurikiinteistön (RN:o 742-405-3-22) omistajia.

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty Lapin ELY-keskuksen ja Lapin Maakuntamuseon lausunto.

Lapin ELY-keskus on antanut hakemuksesta seuraavan lausunnon (21.5.2021):

ELY-keskuksen kannanotto:

Luonnonsuojelualueita ei ole suunnitellun maa-ainesten ottoalueen vaikutusalueella.

Lähimmät Natura 2000-alueet ovat Joutsenaapa - Kaita-aapa (SACFI1301404), mikä sijoittuu 4,5 km kaakkoon. Aluetyyppi on sekä SAC, erityisten suojelutoimien alue (luontotyyppialue), että SPA, erityinen suojelualue (lintualue). Sieräisten harjulammet (SACFI1301507) Natura 2000-alue sijoittuu 3,3 km koilliseen. Aluetyyppi on SAC, erityisten suojelutoimien alue. Lapin ELY-keskus katsoo, että riittävän etäisyyden perusteella heikentäviä vaikutuksia ei kohdistu em. Natura 2000-alueiden suojeluperusteena oleville luontoarvoille.

Suunnitellusta ottoalueesta noin 400 metriä itään sijaitsee peruskarttaan merkitty lähde. Pohjaveden virtaussuunta on alueella arviolta kohti muodostuman reunaosia, eli suunnitellulta ottoalueelta kohti lähteitä. Luonnontilaisen lähteen luonnontilan vaarantaminen on vesilain (VL 2 luku 11 §) mukaan kielletty. Lapin ELY-keskus katsoo, että ennalta arvioiden lähteeseen jää riittävä suojaetäisyys.

Maa-aineksen ottaminen voidaan Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen käsityksen mukaan toteuttaa niin, että siitä ei aiheudu maa-aineslain 3§:n mukaisia haittoja. Lupaharkinnassa on kuitenkin otettava huomioon jäljempänä esitetyt asiat.

Pohjaveden pinta ja laatu

Maa-ainesten ottamistoiminta tulee suorittaa niin, ettei pohjaveden pinnan taso pysyvästi muutu, ja ettei siitä aiheudu pohjaveden laadun vaarantamista.

Pintavedet

Ottamisalueen pohja tulee kallistaa niin, että myös mahdollinen veden virtaus laskeutusaltaaseen voidaan suorittaa keskitetysti. Mikäli laskeutusallasta tarvitaan, tulee laskeutusaltaasta lähtevien ojien vesiä tarkkailtava, jotta mahdollinen veden samentuminen ulkopuolella oleviin vesistöihin estettäisiin. Laskeutusaltaaseen johdettavien vesien laatua tulee myös tarkkailla ylivirtaamakausina keväällä ja syksyllä. Lupaviranomaiselle tulee tarvittaessa esittää tarkempi kuvaus vesien johtamisesta. Vesinäytteistä on tutkittava ainakin seuraavat ominaisuudet ja aineiden pitoisuudet: antimonipitoisuudet, sameus, kiintoaine, kokonaistyyppi, ammoniumtyppi ja nitraattityppi, pH, kloridi, sähkönjohtavuus, CODMn, rauta, sulfaatti ja arseeni sekä öljyhiilivedyt (C10-C40). Näytteenoton yhteydessä on mitattava virtaama. Vesien johtaminen ei saa aiheuttaa vettymis- tai muuta haittaa alapuoliseen ympäristöön sekä viereisiin tiloihin.

Melu/Pöly

Murskauslaitoksessa melua synnyttää erityisesti esimurskaus ja seulat. Sijoittamalla murskauslaitos mahdollisimman alhaiselle tasolle ja suojaavien maastomuotojen taakse sekä sijoittamalla murskeiden varastokasat meluesteeksi murskauslaitoksen ympärille voidaan meluhaittaa laskea.

Liikenteestä aiheutuvaa pölyämistä esiintyy lähinnä lämpimänä vuodenaikana ja kuivalla säällä, joten pölyämisen ehkäisy edellyttää kulkuteiden kastelua. Pölypäästöjä syntyy eniten murskausprosessin eri vaiheissa ja sen leviämistä on estettävä mahdollisuuksien mukaan kastelemalla käsiteltävä materiaali. Pölyämistä voidaan myös estää pitämällä putoamiskorkeudet mahdollisimman pieninä.

Ottamistoiminta

Myös turvallisuusnäkökohdat tulee ottaa huomioon siten, ettei työaikana ole jyrkkiä luiskia. Ensimmäisen louhinnan jälkeen asennetaan metallinen verkkoaita, joka kulkee ottamisrajoja pitkin. Räjähätyksistä ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa. Häiritsevä melu ja pöly tulee estää. Mahdolliset polttoaineiden ja öljytuotteiden varastot, sekä työkonien huolto- ja säilytyspaikat tulee suojata tarkoituksenmukaisesti. Mahdolliset päästöt on välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Jätteiden, ylijäämämassojen ym. sijoittaminen ottamisalueelle ei ole sallittua.

Ottamisalueen suojaetäisyydet

Vakiintuneen käytännön ja ympäristöministeriön uuden maa-ainesten ottamisen sääntelyä ja järjestämistä varten tehdyn oppaan 2020:24 "Maa-ainesten kestävä käyttö" suositusten mukaan tulisi jättää seuraavat suojaetäisyydet:

- naapuritilan rajaan; vähintään 10 m
- asuttuun rakennukseen; vähintään 100 m kallionottamisalueella (vähintään 500 m, jos alueelle tulee murskaamo)
- maantielle; vähintään 50 m tien keskilinjasta

Jälkihoitotoimet

Ottamisalue tulee jälkihoitaa ympäristöministeriön julkaiseman oppaan 2020:24 mukaisesti. Luvassa tulee yksilöidä jälkihoitotoimenpiteet. Jälkihoitotoimia ovat alueen siistiminen, muotoilu ja pintamateriaalin levitys, kasvillisuuden palauttaminen sekä alueelle soveltumattoman käytön estäminen. Jälkihoito on tarkemmin käsitelty oppaan liitteessä nro 7 "Ottamistoiminnan jälkihoito, kunnostus sekä jälkikäyttö." Luiskat tulee muotoilla alueen turvallisuuden ja maisemanhoidon kannalta riittävän loiviksi, kaltevuuteen 1:3 tai loivemmaksi.

Lopuksi

Ottamistoiminnan loputtua on pidettävä lopputarkastus. Luvan haltijan on tehtävä maa-ainelain 23 a §:n 1 momentissa tarkoitetun otetun aineksen määrää ja laatua koskeva ilmoitus lupaviranomaiselle vuosittain viimeistään tammikuun 31. päivänä. Päätökset sekä asiakirjojen täydennykset asiassa pyydetään lähettämään tiedoksi Lapin ELY-keskukselle (MAL 19.3§). Lupapäätökseen tulisi merkitä luvan viimeinen voimassaolopäivä.

Lupapäätös maa-ainesten ottamisesta tulee viedä myös maa-ainesten ottamisen tietojärjestelmään (NOTTO) Suomi.fi palvelusta löytyvällä sähköisellä ilmoituslomakkeella.

ELY-keskus muistuttaa lisäksi, että muinaismuistolain mukaisesti kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa kielletty. Muinaismuistolain mukaisen asioiden osalta toimivaltaisena viranomaisena kyseessä olevalla alueella toimii Lapin maakuntamuseo (mikäli kohde on Lapin maakuntamuseon toimialueella). Maa-ainesten ottamislupahakemuksesta on pyydettävä Lapin maakuntamuseon lausunto.

Lapin Maakuntamuseo on antanut hakemuksesta seuraavan lausunnon (3.6.2021):

Savukosken kunnan ympäristönsuojeluviranomainen pyytää Lapin maakuntamuseon lausuntoa Savukosken kunnan alueelle kohdistuvasta maa-ainesluvasta. Lupahakemus liitteineen on ollut nähtävillä verkossa osoitteessa www.savukoski.fi/ymparistoterveydenhuolto/hallinto/kuulutukset/liitteet/. Lapin maakuntamuseo lausuu asiasta museolain (314/2019) 7 §:n mukaisena alueellisena vastuumuseona.

Aiottu maanottoalue sijaitsee Savukoskella, Nousun kylässä sijaitsevalla Jokiselän moreeni- ja kallioalueella kiinteistöllä 748-893-15-1 (Valtionmaa VI). Alueelta on tarkoitus ottaa moreenia

20 000 m³ ja kalliokiviainesta 25 000 m³ 10 vuoden aikana. Alueella ei ole ollut aikaisempaa maa-ainesten ottotoimin-taa.

Maanottoalue sijaitsee Savukoskella Kuoskuvaaran eteläpuolella ja Auvakkoselän koillispuolella noin 420 m Koppeloavaan reunasta länteen ja noin 8,6 km Nousun kylän keskustasta länteen. Maanottoalueella ei sijaitse tunnettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisia kulttuuriperintökohteita.

Aluetta on inventoitu vuonna 2011 Metsähallituksen Kansallisen metsäohjelman (KMO) yhteydessä. Alue on pääosin supra-akvaattista, mutta sen itäosat ovat olleet jääkauden jälkeisen jääjärven peittämiä. Alueen topografinen yleisilme on jyrkkäpiirteistä eikä se ole sijainnut muinaisrantojen tai muiden vesistöjen läheisyydessä pois lukien edellä mainittu jääjärvi. Kokonaisuutena arvioiden alueen arkeologinen potentiaali on vähäinen.

Lapin maakuntamuseolla ei ole asiasta huomautettavaa.

Muistutukset ja mielipiteet

Sallan paliskunta jätti kuulemisaikana hakemuksesta seuraavan muistutuksen (13.4.2021):

Alueen läheisyydessä Auvakkoselässä sijaitsee Sallan paliskunnan erotusaita. Aitaa käytetään kesällä vasanmerkityksessä juhannuksen ja heinäkuun aikana sekä syksyllä erotukset syys/lokakuussa. Muina aikoina aitaa käytetään satunnaisesti.

Mahdolliset kovaa ääntä aiheuttavat toimenpiteet (esim. murskaus) alueella, jotka voivat estää porojen aitaanlaittamisen, tulisi ajoittaa muuhun aikaan kuin 15.6- 1.8 sekä 20.9- 31.10.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Hakijalle on varattu mahdollisuus vastineen antamiseen lausunnoista ja muistutuksesta. Hakija on antanut lausunnoista ja muistutuksesta seuraavan vastineen 21.5.2021:

Terve. Sallan paliskunnan toivetta erotustyörauhasta voidaan pitää kohtuullisena. Kuitenkin Metsähallituksen toive on että paliskunnan kanssa erikseen sopien murskaus ja louhinta esitettyjen erotusaikojen sisällä olisi mahdollista, mikäli erotustyö on päättynyt tai sen ei muutoin katsota estävän murskausta.

Elyn lausunnossa huomiota herättää pintavesien suojeleminen. Ottosuunnitelman mukaan toimittaessa ei synny tarvetta laskeutusaltaalle, joten laskeutusaltaan veden laadun massiivinen tarkkailu ei nähdäksemme liity tähän kohteeseen. Mikäli altaalle tulee tarve se toki voidaan tehdä, mutta lähtökohtaisesti rinnettä leikattaessa ei synny tarvetta laskeutusaltaalle. Veden laadun näin intensiivinen tarkkailu ei ole Metsähallituksen näkemyksen mukaan tarpeellista. Mahdollinen vesi kohteelta laskee Koppeloavaan suolle, jossa se suotuu jokatapauksessa ennen vesistöihin päätymistä. Metsähallitus kuitenkin luonnollisesti toimii kunnan päätöksen mukaan.

RATKAISU JA LUPAMÄÄRÄYKSET

Ratkaisu

Metsähallitus Metsätalous Oy:lle myönnetään maa-ainelain 4 §:n mukainen lupa maa-ainesten ottamiseen tilalle VALTIONMAA VI RN:o 742-893-15-1 suunnitellulle moreeni- ja kallioalueelle 45 000 m³ ktr ottomäärälle. Ottamisalue on kooltaan 3,68 ha mutta otto keskitetään 1,86 ha alueelle. Lupa myönnetään hakijan esittämän ottamissuunnitelman mukaisesti sekä seuraavin lupamääräyksin.

Täytäntöönpanoratkaisu

Lupaa aloittaa muutoksenhausta huolimatta ei myönnetä.

Lupamääräykset

1. Ottamislupa myönnetään yhteensä 45 000 k-m³ kokonaisottomäärälle, josta 25 000 k-m³ on kalliokiiviainesta ja 20 000 k-m³ moreenia. Lupa on voimassa kymmenen (10) vuotta tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. **Luvan viimeinen voimassaolopäivä on 13.8.2031.**
2. Ennen ottamistoiminnan aloittamista hakijan on asetettava lupamääräysten suorittamiseksi **5 667 €:n suuruisen vakuus** (MAL 12 § ja MAL 21 §). Vakuuden tulee olla voimassa vähintään 1,5 vuotta luvan voimassaoloajan yli, eli 9.2.2033 asti.
3. Ennen toiminnan aloittamista luvanhaltijan on pyydettävä valvontaviranomaista suorittamaan aloitustarkastus, jossa tarkistetaan, että lupaehtojen edellyttämät valmistelevat toimenpiteet on tehty.
4. Ottamisalue on merkittävä maastoon riittävän selvästi vahinkojen estämiseksi. Ottamisalueen maisemointilouhintaa tulee mahdollisuuksien mukaan tehdä ottamisen edetessä siten että louhintakerrojen välisenä aikana alueella ei ole vaaraa aiheuttavia jyrkkiä ottorintuuksia. Jyrkät rintuudet tulee suojata metallisella verkkoaidalla. Ottamisalueen reunat tulee merkitä reunapaaluin. Aitojen ja merkintöjen tulee olla riittävän korkeita, jotta ne voi havaita myös talvella maan ollessa lumipeitteinen. Alueelle tulee asentaa korkomerkki. Ottamisalueen merkinnät maastoon tulee olla selvästi näkyviä, kestäviä ja oikein sijoitettuja jotta ne näkyvät koko ottamistoiminnan ajan. Alueen merkitsemiseen ei saa käyttää lippusiimoja.
5. Alueen läpi johtavan tien turvallisuudesta tulee huolehtia ottamisen kaikissa vaiheissa. Tienluiskan kaltevuutena saa olla tien puoleisella sivulla enintään 1:3 tai ottoalue tulee suojata maavallilla tai muulla vastaavalla esteellä. Ottotoiminnan aikana tielle tulee asettaa maa-ainesten ottotoiminnasta kertovat varoitusmerkit.
6. Alkuperäisen pintakerroksen kangashumus ja sen alapuolella oleva rikastumiskerros tulee kuoria ja varastoida erikseen ottamisalueen reunoille ennen toiminnan aloittamista. Jälkihoidon yhteydessä nämä pintamaat tulee levittää takaisin ottamisalueelle. Otto ja maisemointi tulee pyrkiä vaiheistamaan siten, että pintamaiden varastointiajaksi ei muodostu pidempään kuin kolme vuotta.
7. Luvan mukaista maa-ainesten kaivuuta, louhintaa, rikitusta ja murskausta ei saa suorittaa 15.6 - 1.8 eikä 20.9- 31.10 välisenä aikana. Toiminta-aikarajoituksesta voidaan poiketa luvanhaltijan ja Sallan paliskunnan välisellä sopimuksella.
8. Pohjaveden päälle on jätettävä kauttaaltaan vähintään yhden (1) metrin suojaava puhdas maakerros. Ottotasoa tulee tarvittaessa nostaa, mikäli pohjavesihavainnot antavat siihen aiheutta.
9. Toiminta on järjestettävä niin, ettei siitä aiheudu maaperän, pohjaveden tai pintavesien pilaantumista.

10. Ottamisalueelle kerääntyvät vedet tulee käsitellä ensisijaisesti pintavalutuksella. Ottamisalueen pohja tulee kallistaa niin, että mahdollinen veden virtaus voidaan suorittaa keskitetysti tarvittaessa rakennettavaan laskeutusaltaaseen. Mikäli laskeutusallasta tarvitaan estämään kiintoaineksen kulkeutuminen, tulee laskeutusaltaasta lähtevien ojien vesiä tarkkailla, silmämääräisesti vesiensuojelurakenteiden jälkeen ja tarvittaessa ryhtyä toimenpiteisiin alapuolisen vesistön samentumisen estämiseksi. Laskeutusaltaasta johdettavien vesien laatua tulee myös tarkkailla murskaus- ja louhintavuosina syksyllä otettavasta vesinäytteestä. Vesinäytteestä on tutkittava ainakin seuraavat ominaisuudet ja aineiden pitoisuudet: antimoni- ja kadmiumipitoisuudet, sameus, kiintoaine, kokonaistyppi, ammonium- ja nitraattityppi, pH, kloridi, sähkönjohtavuus, CODMn, rauta, sulfaatti ja arseeni sekä öljyhiilivedyt (C10-C40). Näytteenoton yhteydessä on mitattava virtaama. Vesien johtaminen ei saa aiheuttaa vettymis- tai muuta haittaa alapuoliseen ympäristöön sekä viereisiin kiinteistöihin.
11. Öljyjen ja muiden ympäristölle haitallisten aineiden käsittelyssä on noudatettava erityistä huolellisuutta, jotta maaperä tai pohjavesi ei likaantuisi. Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi ja autojen ja koneiden huolto ja pesu alueella on kielletty. Myös koneiden ja autojen tankkaus tulee järjestää siten, ettei siitä aiheudu öljy- tai polttoainepäästöjen vaaraa.
12. Vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalle on maa-ainesten ottoalueelle varattava riittävästi imeytysmateriaalia sekä tarvittavaa kalustoa vuotojen leviämisen estämiseksi.
13. Jos öljyä tai muuta pohjaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on siitä välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle ja pelastuslaitokselle sekä ryhdyttävä heti toimenpiteisiin vahingon leviämisen ehkäisemiseksi.
14. Maa-ainesten ottamisen loputtua alue on siistittävä ja sinne pystytetyt rakennelmat purettava. Alueen seinämät tulee porrastaa tai loiventaa rinteiksi. Rinteiden muotoiluun voidaan käyttää alueelta poistettuja pintamaita. Alueen pohjalle voidaan muodostaa kumpareita tai harjanteita lisäämään pinnanmuotojen vaihteluita. Pohjan muotoilussa otetaan huomioon sade- ja sulamisvesien johtaminen pois alueelta 2–3 promillen kaltevuuksilla. Pintamaat tulee palauttaa alueelle lupamääräyksen nro 6 mukaisesti. Mikäli alue ei metsity luonnollisesti, tulee sinne istuttaa riittävä puusto alueelle tyypillisiä puulajeja käyttäen.
15. Ottamistoiminnan päättyessä tai luvan umpeutuessa luvan haltijan on pyydettävä valvontaviranomaiselta maa-ainesasetuksen (926/2005) mukaista lopputarkastusta.
16. Mikäli lupa maa-ainesten ottamiseen siirretään toiselle, on siirrosta viipymättä ilmoitettava lupaviranomaiselle. Luvan haltija vastaa lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes hänen tilalleen on hakemuksesta hyväksytty toinen.
17. Luvan haltijan tulee tehdä vuosittain maa-aineslain 23 a §:n mukainen otetun aineksen määrää ja laatua koskeva ilmoitus vuosittain viimeistään tammikuun 31. päivänä.
18. Luvan käsittelystä peritään lupahakemuksen vireille tullessa voimassa olleen mukainen tarkastusmaksu. **Tarkastusmaksu on 1325 euroa.** Valvontamaksu peritään vuosittain voimassa olevan taksan mukaisesti.

PERUSTELUT

Luvan myöntämisen edellytykset

Ottamistoiminta tai sen järjestely ei ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Hakija on esittänyt asianmukaisen ottamis- ja maisemointisuunnitelman, joten lupa ottamiseen on myönnettävä. EU:n kaivannaisjätedirektiivi koskee myös maa-aineslain mukaista maa-ainesten ottotoimintaa. Hakija on esittänyt kaivannaisjätesuunnitelman.

Lupamääräysten perustelut

Yleiset perustelut

Maa-aineslain 11 §:n mukaan ainesten ottamista koskevaan lupaan on liitettävä määräykset siitä, mitä hakijan on noudatettava hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi, jolleivät sanotut seikat käy ilmi ottamissuunnitelmasta.

ELY-keskuksen antama lausunto ja hakijan vastine on huomioitu lupamääräyksissä nro 4-6 ja 9-16 Lapin Maa-kuntamuseon lausunnossa ei esitetty lupamääräyksiin vaikuttavia huomioita. Sallan paliskunnan jättämä muistutus on huomioitu lupamääräyksessä 8.

Täytäntöönpanoratkaisun perustelut

Hakija on hakenut lupaa aloittaa ottamistoiminta muutoksenhausta huolimatta. Maa-aineslain 21.2 §:n mukaan lupaviranomainen voi perustellusta syytä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, luvan hakijan pyynnöstä lupapäätöksessä määrätä, että ainesten ottaminen voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa. Luvanhakija ei ole hakemuksessaan esittänyt perusteltua syytä sille, miksi ottamistoiminta tulisi voida aloittaa ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta.

Lupamääräys 1

Maa-aineslain 10 §:n mukaan lupa ottamistoimintaan myönnetään määräajaksi, enintään kymmeneksi vuodeksi. Lupa on myönnetty sille määräajalle ja kokonaisottomäärälle, joita hakija on esittänyt.

Lupamääräys 2

Vakuudesta on annettu määräys maa-aineslain 12 §:n ja 21 §:n perusteella. Vakuuden suuruuden laskemiseen käytetään voimassa olevaa taksaa. Vakuuden suuruus lasketaan seuraavalla kaavalla:
Otettava maa-ainesmäärä x **0,035 euroa/m³** + ottoalueen pinta-ala x **0,22 euroa/m²**
Vakuuden käsittelyn periaatteet ovat päätöksen liitteenä.

Lupamääräys 3

Määräys on osa valvontaviranomaisen suorittamaa tarkastusmenettelyä, joka perustuu maa-ainesasetuksen 7 §:ään.

Lupamääräys 4 ja 5

Määräykset on annettu ulkopuolisten turvallisuuden varmistamiseksi ja vahinkojen ja onnettomuuksien ennalta ehkäisemiseksi. Alueen läpi kulkeva tie ei ole yleinen tie eikä yksityistielain mukainen yksityistie. Siten maa-ainesten ottamista koskevassa oppaassa, johon ELY-keskus lausunnossaan viittaa, annetut ohjeelliset etäisyydet tien keskilinjaan eivät ole sovellettavissa. Tien käyttäjien turvallisuudesta tulee kuitenkin huolehtia ottamisen kaikissa vaiheissa.

Lupamääräys 6

Pintamaiden varastoinnista on annettu määräys mahdollisimman hyvän maisemointituloksen turvaamiseksi.

Lupamääräys 7

Maa-ainestenoton ja kuljetuksen meluvaikutukset voivat aiheuttaa haittaa tai vahinkoa erotusaidan käytölle. Määräys on annettu ympäristönsuojelulain 5.1 §:n kohdan 2) f) mukaisen ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Lupamääräys 8

Määräys suojaetäisyydestä pohjaveteen on annettu pohjaveden pilaantumisen tai sen riskin välttämiseksi.

Lupamääräykset 9-10

Hakija ei ole hakemuksessaan esittänyt yksityiskohtaista suunnitelmaa vesien johtamisesta. Vesien johtamisesta ei saa aiheutua alapuolisten vesien samentumista tai muuta vesistön pilaantumista.

Lupamääräykset 11-13

Määräykset öljyjen ja muiden ympäristölle vaarallisten aineiden käsittelystä, häiriötilanteisiin varautumisesta sekä toiminnasta mahdollisten päästöjen yhteydessä on annettu maaperän ja pohjaveden suojelemiseksi ja viranomaisten tiedonsaannin varmistamiseksi. Toimintaa koskee ympäristönsuojelulain 16 §:n mukainen maaperän pilaamiskielto ja 17 §:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto.

Lupamääräys 14

Lupamääräys on annettu alueen maisemoinnin toteuttamiseksi niin, että lopputuloksena muodostuu ympäröivään luontoon ja maisemaan sulautuva kokonaisuus, eikä alueesta aiheudu haittaa tai vaaraa siellä liikkuville.

Lupamääräys 15

Määräys on osa valvontaviranomaisen suorittamaa tarkastusmenettelyä, joka perustuu maa-ainesasetuksen 7 §:ään.

Lupamääräys 16

Lupamääräys on annettu maa-aineslain 13 a §:n perusteella.

Lupamääräys 17

Lupamääräys on annettu maa-aineslain 23 §:n ja maa-ainesasetuksen 9 §:n perusteella.

Lupamääräys 18

Lupamääräys perustuu maa-aineslain 23 §:ään. Maksua määrättäessä sovelletaan voimassa olevaa taksoa. Voimassa olevan maa-ainestaksan mukaisesti Maksu määräytyy otettavaksi esitetyn maa-ainesten kokonaisuuden mukaan seuraavasti: Suunnitelmaa kohti 300 euroa, sekä lisäksi hakemuksessa otettavaksi esitettyä maa-aineksen yksikkötilavuutta kohti 0,019 euroa. Maksuun lisätään asianosaisten kuulemisesta perittävä maksu, 50 euroa/asianosainen.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Maa-aineslaki (555/1981) 3, 5 - 6, 10 - 13 a, 23 ja 23 a §

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6-7 ja 16-17 §

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (962/2005) 6 -9 §,

Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä (379/2008) 4 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätöksen tyytymätön saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä. Viimeinen muutoksenhakupäivä on 13.8.2021.

PÄÄTÖKSEN TIEDOKSIANTO JA PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Tämä päätös lähetetään (MAL 19 § 2 mom.)

- Hakijalle

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan (MAL 19 § 1 ja 3 mom)

- Julkisella kuulutuksella viranomaisen ja kunnan verkkosivuilla
- Lapin ELY-keskukselle
- Asian käsittelyn yhteydessä kuulluille asianosaisille

PÄÄTÖKSEN TEKIJÄ:

VS. Ympäristötarkastaja Kaisa Soppela

DELEGOINTIPÄÄTÖS:

Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymän ympäristöterveyslautakunta 25.3.2021 § 25.

Kaisa Soppela
VS. Ympäristötarkastaja
7.7.2021 Kemijärvi

LIITTEET

Liite 1 Vakuuksien käsittelyn periaatteet
Liite 2 Valitusosoitus

PELKOSENNIEMEN-SAVUKOSKEN KANSANTERVEYSTYÖN KUNTAYHTYMÄ

Ympäristöterveyslautakunta 26.2.2019 § 14

VAKUUKSIEN KÄSITTELYN PERIAATTEET MAA-AINESLAIN JA YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN MUKAISISSA LUPA-ASIOISSA

Vakuuksien käsittelyn periaatteet

Luvan myöntänyt viranomainen tai sen alaiset viranhaltijat huolehtivat vakuuden vaatimisesta, sen suuruudesta ja erääntyvistä vakuuksista. Pääsääntöisesti vakuus vaaditaan kaikilta maa-aineslain (555/1981) ja ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaisesti ja vain erityisestä syystä vakuus voidaan jättää määräämättä.

Vakuuden muodot

1. Yksilöity pankin tai vakuutuslaitoksen antama omavelkainen takaus

- Pääasiallinen ja suositeltavin vakuuden muoto

- Vakuuden voimassaolo: vakuuden tulee olla voimassa kunnes kaikki luvan ja sen määräysten edellyttämät toimenpiteet on tehty ja lopputarkastuksessa hyväksytty. Vakuuden tulee olla voimassa vähintään kaksitoista (12) kuukautta asetetun luvan voimassaoloajan yli, jona aikana tulee tehdä tarvittavat vaatimukset vakuuden voimassaolon jatkamiseksi tai maksamiseksi kuntayhtymälle.

2. Pankkitalletus

- Käytetään lähinnä pienissä yksityisille henkilöille asetetuissa vakuussummissa

- Lisävaatimukset: Allekirjoitettu ilmoitus talletusten panttaamisesta ja kuittaamattomuustodistus pankilta ennen vakuuden hyväksymistä tai vastaavat ehdot tilisopimukseen.

Maa-aineslain mukaiset vakuudet

Vakuus maa-aineslain 11 §:n nojalla määrättyjen toimenpiteiden suorittamisesta (MAL 12 §). Vakuus maa-ainesten oton aloittamiseksi ennen luvan lainvoimaisuutta (MAL 21 §). Maa-aineslain 21 §:n mukaisena töiden aloitusvakuutena ja 12 §:n mukaisena maisemointivakuutena voi olla sama vakuus. Maa-aineslain mukaisten vakuuksien suuruuden määräytymisen perusteista päätetään maa-ainestaksassa.

Ympäristönsuojelulain mukaiset vakuudet

Jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan vakuus asianmukaisen jätehuollon, seurannan, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi (YSL 59 §). Vakuus ympäristöluvanvaraisen toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta (YSL 199 §).

Valitusoikeus

Maa-aineslupaa koskevan hallintovalituksen saa tehdä

- 1) asianosainen;
- 2) kunnan jäsen;
- 3) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 4) toiminnan sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 5) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä toiminnan vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen;
- 6) muu asiassa yleistä etua valvova viranomainen.

Valitusviranomainen ja valitusaika

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Isokatu 4, 3 krs, Oulu

Postiosoite: PL 189, 90101 OULU

Sähköposti: pohjois-suomi.hao(at)oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusaika 30 päivää. **Viimeinen muutoksenhakupäivä on 13.8.2021.**

Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, joksi katsotaan seitsemäs päivä siitä, kun päätöstä koskeva kuulutus on julkaistu viranomaisen verkkosivuilla.

Valituskirja

- Valituskirjelmässä on ilmoitettava
- Valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite
- Päätös, johon haetaan muutosta (alkuperäinen tai jäljennös)
- Miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
- Muutosvaatimuksen perusteet

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Asiakirjat voi toimittaa myös sähköisesti.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksua 260 €. Tuomioistuinmaksuissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.